

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж геологорозвідувальних технологій
Київського національного університету імені Тараса Шевченка»

Затверджено

на засіданні педагогічної ради Відокремленого
структурного підрозділу «Фаховий коледж
геологорозвідувальних технологій Київського
національного університету імені Тараса Шевченка»
Протокол засідання № 5 від 20 квітня 2023 р.

В.о. директора

Людмила НАЙЧУК

ПРОГРАМА
вступного випробування з
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
для вступників на здобуття
освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра

Пояснювальна записка

Програму вступного випробування з української мови розроблено на основі Закону України «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 (зі змінами) та програми з дисципліни «Українська мова» для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.

Перелік питань на вступне випробування мають на меті виявити рівень засвоєння шкільної програми та практичні навички користування мовою.

Вступники повинні **знати**:

- основні правила вимови звуків у різних позиціях слів,
- чергування голосних і приголосних звуків,
- зміни в групах приголосних,
- правила вживання великої літери, м'якого знака і апострофа,
- правила написання складних слів,
- визначення частин мови,
- правила утворення і написання граматичних форм різних частин мови,
- види речень,
- способи ускладнення простих речень,
- типи синтаксичного зв'язку в складних реченнях,
- вживання сполучників і розділових знаків у різних видах речень тощо.

Вступники повинні **вміти**:

- правильно писати слова з різними орфограмами,
- зіставляти звучання і написання слів,
- передавати на письмі звуки і звукосполучення,
- записувати складні, складноскорочені слова і аббревіатури, власні назви,

- робити перенос слів,
- правильно вживати відмінкові закінчення, а також закінчення різних форм дієслова,
- правильно писати прислівники і займенники,
- визначати головні і другорядні члени речення, однорідні члени речення і узагальнювальні слова при них, зв'язки сурядності і підрядності, вставні і вставлені конструкції, уточнювальні члени речення, пряму і непряму мову,
- правильно вживати розділові знаки.

Форма вступного випробування та критерії оцінювання з української мови

Вступне випробування з української мови проводиться у формі індивідуальної усної співбесіди.

При оцінюванні відповіді основна увага приділяється наступним критеріям:

- 1) повнота і правильність відповіді;
- 2) ступінь усвідомленості, розуміння вивченого;
- 3) мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь вступника має бути зв'язним, логічно послідовним повідомленням на певну тему, виявляти його вміння застосовувати визначення, правила до конкретних випадків.

Відповідь вступника оцінюється за рівнями: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» за 12-бальною шкалою та переводиться у шкалу оцінювання 100–200 балів.

Рівень «відмінно» (10-12 балів). Вступник:

- ґрунтовно і повно викладає вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.

Рівень «добре» (7-9 балів). Вступник:

- дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й при оцінюванні «відмінного» рівня, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, наявні поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні;
- виявляє знання і розуміння основних положень даної теми.

Рівень «задовільно» (2-6 балів). Вступник:

- викладає матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- недостатньо глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів.

Рівень «незадовільно» (1 бал). Вступник:

- викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні;
- виявляє незнання чи нерозуміння матеріалу.

Таблиця переведення балів вступного випробування з 12-бальної шкали у 200-бальну шкалу

Оцінка за рівнем оцінювання	Оцінка за рейтинговою шкалою (100-200 балів)	Оцінювання навчальних досягнень за 12-бальною шкалою
Відмінно	100	12
	95	11
	90	10
Добре	85	9
	80	8
	75	7
Задовільно	70	6
	65	5
	60	4
	55	3
	50	2
Незадовільно	0	1

Перелік питань на вступне випробування

Тема 1. Фонетика

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї, щ*. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Тема 2. Лексикологія. Фразеологія

Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Поняття про фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Тема 3. Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний.

Тема 4. Морфологія. Орфографія

4.1. Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, назви істот і неістот. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Відмінки іменників. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

4.2. Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складена форми).

4.3. Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені. Уживання числівників для позначення часу й дат.

4.4. Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні.

4.5. Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. **Форми дієслова:** дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). **Безособові дієслова.** Види дієслів: доконаний і недоконаний. **Часи дієслова:** минулий, теперішній, майбутній. **Способи дієслова:** дійсний, умовний, наказовий. **Дієприкметник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. **Дієприкметниковий зворот.** Безособові форми на *-но*, *-то*. **Дієприслівник** як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. **Дієприслівниковий зворот.**

4.6. Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Написання прислівників разом і через дефіс.

4.7. Службові частини мови

При́йменник як службова частина мови. Правопис прийменників.

Сполу́чник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та співзвучних частин мови.

Ча́стка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук

Вигук як особлива частина мови. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.

Тема 5. Синтаксис

5.1. Словосполучення

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості і складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені і поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні і неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

5.2.1. Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням.

5.2.3. Односкладні речення

Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Просте ускладнене речення

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами. Речення з відокремленими членами.

5.2.5. Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові і безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головне і підрядне речення. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення

Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора.

Тема 6. Стилїстика

Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.